

SAKU VALLA ARENGUKAVA 2011 - 2025

SISSEJUHATUS

Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse kohaselt on arengukava omavalitsusüksuse pika- ja lühiajalise arengu eesmärgid määratlev ja nende elluviimise võimalusi kavandav dokument, mis tasakaalustatult arvestab majandusliku, sotsiaalse ja kultuurilise keskkonna ning looduskeskkonna arengu pikaajalisi suundumusi ja vajadusi ning on aluseks erinevate eluvaldkondade arengu integreerimisele ja koordineerimisele.

Kõik üldplaneeringud ning seaduse alusel vallale kohustuslikud valdkonnapõhised arengukavad lähtuvad Saku valla arengukavast, peavad olema omavahel seotud ning ei tohi olla üksteisega vastuolus.

Arengukava on aluseks vallaeelarve koostamisele, investeeringute kavandamisele ja nende jaoks rahaliste ja muude vahendite taotlemisele, sõltumata nende allikast, ning laenude võtmisele, kapitalirendi kasutamisele ja võlakirjade emiteerimisele.

Käesoleva, aastateks 2011-2025 kavandatud arengukava strateegiline osa (visioon ja arengueesmärgid) on oma põhimõtetes järjepidev 2000. aastal volikogus vastu võetud ning järgnevatel aastatel täiendatud ja parandatud arengukavaga. Põhjalikumalt on uuendatud tegevuskava, samuti on arengukava alusel koostatud Saku valla üldplaneering aastani 2020.

Arengukava koosneb järgmistest osadest:

1. Tulevikuvision Saku vald 2025.
2. Arengueesmärgid.
3. Tegevuskava arengueesmärkide saavutamiseks aastatel 2011 - 2014 +
4. Näitajad arengukava täitmise hindamiseks.

1. TULEVIKUVISIOON SAKU VALD 2025

Saku valla tunnuslause "**Läbi roheline akna**" on ühtlasi ka valla visiooniks.

Rohelisest aknast välja vaadates näeme kaunist loodus- ja elukeskkonda - kaitstud metsi ja loodusväärtusi, heakorrastatud asulaid, otstarbekat teedevõrku, hästitoimivat haldust ning keskkonnasõbralikku ettevõtlust.

Rohelisest aknast sisse vaadates näeme rahulolevaid, kodukohast lugupidavaid, tervislike eluviisidega Saku valla elanikke.

2. VALDKONDLIKUD ARENGUEESMÄRGID

LOODUS JA ELUKESKKOND

- E 1 Vald on looduslikult kaunis, hea elukvaliteediga ja turvaline elukoht igas vanuses elanikule. Valla elanikud on kõrge keskkonnateadlikkusega, üldsust kaasatakse keskkonda mõjutavate otsuste tegemisse.
- E 2 Vald kujundatakse säästva planeerimise nõuete kohaselt, põhimõtted on fikseeritud valla üldplaneeringus. Keskustest (tiheasustusaladest) väljaspool säilitatakse Eestile omane hajaküla, kuhu rajatakse vaid maale sobivaid eluasemetüüpe.
- E 3 Säilitatakse miljööväärtuslikud alad, mõisapargid ja parkmetsad. Kohaliku kaitse alla võetakse kaitset vajavad kooslused.
- E 4 Tallinna linna ja Saku valla vahel säilitatakse roheline vöönd (mets, raba); ammendatud karjäärid rekultiveeritakse puhkealadeks.
- E 5 Maavarasid ja metsi kasutatakse säästlikult.
- E 6 Funktsionaalset avalikku (üldkasutatavat) ruumi säilitatakse ja tekitatakse juurde.
- E 7 Valla territooriumi jätkuvalt heakorrastatakse, kultuurmaastikke hooldatakse.
- E 8 Toimib korraldatud jäätmevedu, jäätmeid kogutakse liigiti.
- E 9 Veekogud ja põhjavesi on heas seisundis, kuivendussüsteemid töökorras.
- E 10 Karjääride alale algatatakse teemaplaneering eesmärgiga võtta need puhkealadena kasutusele.
- E 11 Ettevõtlusaladel tagatakse säästva arengu ja keskkonnanõuete täitmine. Valla tehiskeskkond vastab tervisekaitse ja säästva arengu põhimõtetele. Vallas kasutatakse keskkonnasäästlikke, toret ja energiat säästvaid, keskmisest väiksema saasteainete, jäätmete emisiooniga tehnoloogiaid.

TURVALISUS

- E 12 Prioriteetideks seatakse inimeste ja vara päästmine ning keskkonna kaitsmine. Tammemäe operatiivteenistuste keskus toetab piirkondliku tugipunktina vallas avaliku korra, pääste- ja kodanikukaitseteenuse osutamist.
- E 13 Elanik tunnetab oma õigusi, kohustusi ja vastutust kodu, kodukoha ning kaaselanike ees.
- E 14 Avalik ruum on turvaline.
- E 15 Tagatakse turvaline elukeskkond: inimese elule ja tervisele tekkivaid ohte ennetatakse koostöös politsei, päästeasutuste ja kodanikeühendustega.

SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

- E 16 Vallas on toimiv sotsiaalhoolekandevõrgustik .
- E 17 Inimeste tervist kaitstakse, haigusi ennetatakse ja tervist edendatakse.
- E 18 Perearstiteenust osutatakse vallakeskuses ning Kiisa-Kurtna piirkonnas.
- E 19 Pakutakse erinevaid sotsiaalhoolekandeteenuseid ja makstakse toetusi.
- E 20 Isiku või perekonna toimetulekuraskusi ennetatakse, kõrvaldatakse või kergendatakse.
- E 21 Sotsiaalsete erivajadustega isikule garanteeritakse turvaline toimetulekukeskkond, teda aidatakse ühiskonnaga kohanemisel perspektiivis rajatavas sotsiaalajas.
- E 22 Avahoolduse võrgustikku laiendatakse: kaasatakse vabatahtlikud, külaseltsid, 3.sektor.
- E 23 Alaealiste õigusrikkumisi ennetatakse.
- E 24 Valla omandis hoitakse vajalikul hulgal sotsiaalkortereid.
- E 25 Vanemaid toetatakse lapse sünni puhul.
- E 26 Töötute tööturule naasmisele aidatakse kaasa.

HARIDUS

- E 27 Välja arendatakse kaasaja nõuetele vastav terviklik haridussüsteem: valla lastele kindlustatakse konkurentsivõimeline alus-, põhi- ja keskharidus.
- E 28 Valla lastel võimaldatakse saada alus- ja algharidus kodulähedasest lasteaiast ja koolist. Soositakse eralasteaedu.
- E 29 Valla koolides tagatakse põhikooli lõpetajatele kvaliteetne põhiharidus ning pädev karjääri planeerimise oskus.
- E 30 Saku Gümnaasiumis pakutakse kvaliteetset gümnaasiumiharidust.
- E 31 Hariduslike erivajadustega lastel võimaldatakse õppida Kajamaa Koolis või valla teistes haridusasutustes, vajadusel teiste omavalitsusüksuste või riiklike õppeasutustes.
- E 32 Laste huvid ja võimed selgitatakse välja, võimaluste piires pakutakse koolides vastava suunitlusega lisaõppevõimalusi.

KULTUUR, SPORT, VABA AEG

- E 33 Vallas edendatakse mitmekesist huvitegevust ja huviharidust.
- E 34 Vallas korraldatakse ja edendatakse sporditegevust vallarahva vaimse ja kehalise vormi, sportliku eluviisi, samuti noorte sportliku eneseteostuse eesmärgil.
- E 35 Soositakse saavutusspordiga tegelemist.
- E 36 Kindlustatakse heal tasemel ja piirkonniti kättesaadav raamatukoguteenus.
- E 37 Noortekeskuses, koolides, spordikeskuses ja vabatahtlikes ühendustes tegeldakse aktiivselt noorsootöö ja töökasvatusega.
- E 38 Avaliku, era- ja kolmanda sektori koostöös luuakse elanikele võimalused mitmekülgeks vaba aja veetmiseks. Suuremates asulates tegutsevad vaba aja veetmise keskused, külades külakeskused ja seltsitoad.
- E 39 Noori kaasatakse valla otsustusprotsessidesse.
- E 40 Valla ajalugu säilitatakse ja väärtustatakse.

INFRASTRUKTUUR, KOMMUNAALMAJANDUS

- E 41 Tehniline infrastruktuur (tehnovõrgud ja transpordisüsteem) on maa-tüüpi elukeskkonnale kohane ning vastab säästva arengu nõuetele.
- E 42 Vallas toimib olemasoleva teedevõrgu nõuetekohane teehoid. Eluasemete läheduses kaetakse teed ja tänavad tolmuvaba kattega, veemajandusprojekti(de) teostamise järgselt teed ja tänavad rekonstrueeritakse ning üldplaneeringutes ette nähtud kohtadesse rajatakse kergliiklusteed.
- E 43 Ühtses liinivõrgus ja piletisüsteemis tegutseva ühistranspordiga kindlustatakse elanike juurdepääsu töökohtadele ning nii vallas kui Tallinnas pakutavatele teenustele.
- E 44 Suurematesse asulatesse ja asulate vahele, samuti Tallinna linnani rajatakse kergliiklusteede võrgustik, tähtsamad kergliiklusteed valgustatakse säästlikkuse põhimõtteid arvestades.
- E 45 Kogu vallas on kiire internetiühendus, avalikke ja erateenuseid pakutakse internetipõhiselt. Infovahetus valla veebiportaali kaudu vallas toimuva kohta on operatiivne ja kasutajasõbralik. Avalike internetipunktide kaudu tagatakse elanike juurdepääs Internetile.
- E 46 Kõigil tiheasustusaladel ehitatakse välja ühisveevärk ja -kanalisatsioon.

- E 47 Energiamaajanduses võetakse kasutusele säästlikud lahendused, soodustatakse taastuvate energiakandjate kasutamist.
- E 48 Tiheasustusaladele rajatakse energiasäästlik tänavavalgustusvõrgustik.
- E 49 Vallavara üle peetakse süstemaatilist arvestust.

JUHTIMINE, ETTEVÕTLUS

- E 50 Elanike paremaks teenindamiseks korraldatakse vajadusel vallavalitsuse hallatavad asutused ümber.
- E 51 Valla eelarvest palka saavate teenistujate ja töötajate palgasüsteemid ühtlustatakse, et tagada konkurentsivõimeline ja motiveeritud töötajaskond.
- E 52 Vallaelanike arvu reguleeritakse asustuse teadliku suunamise kaudu.
- E 53 Vallaelu korraldamisse kaasatakse aktiivselt tegutsevad vabatahtlikud kodanikuühendused.
- E 54 Saku vald, iseseisev kõrge haldussuutlikkusega omavalitsusüksus, paistab silma oma positiivse kuvandiga.
- E 55 Vallaelu puudutavates olulistes küsimustes küsitakse rahva arvamust.
- E 56 Vallaelanikud on hästi informeeritud, korra aastas antakse välja otsepostitusega reklaamleht valla teenustest ja tegemistest.
- E 57 Vallas on ettevõtlikkust, innovaatilisust ja keskkonnasõbralikkust väärtustav ettevõtluskeskkond. Kohalike ettevõtjatega tehakse tihedat koostööd.
- E 58 Vald on mitmekesiste vaba aja veetmise võimalustega atraktiivne turismisihtkoht. Välja kujundatakse erinevate puhketeenuste kompleksid (majutus, toitlustus, meelelahutus, sport jne).
- E 59 Saku vald on avatud koostööle ja välissuhtlusele: jätkatakse ja arendatakse sõpruslühikesed sõprusomavalitsustega ning koostöösidemeid Eesti kohalike omavalitsusüksustega erinevate projektide raames.

3. TEGEVUSKAVA AASTATEKS 2011-2014 JJ

Tegevuskava hõlmab aastaid 2011, 2012, 2013 ja 2014 koos järgnevate aastatega. Tegevused on rühmitatud valdkondade kaupa, iga tegevuse järel on tabelis selle teostamise aasta juures tähis. Tähised on märgitud järgmise põhimõttega:

1. rahaline summa, rahaühik on tuhat krooni. Otsustatud investering või tegevus;
2. tähis „T” – tegevus toimub, investeringukulud ei kaasne;
3. tähis „X” – tegevus toimub, kulu ei ole määratav (praeguse seisuga).

Rahastamisallikate osas on riigieelarve nimetuse alla koondatud mitmesugused võimalikud investeerimistoetused, fondide all kajastuvad nii Euroopa Liidu abifondid kui ka muud fondid. Vallaeelarve nimetuse alla on arvestatud ka võimalikud laenud. Tegevuste maksumused on indikaatiivsed ning ei ole vallaeelarve koostamisel siduvad.

1. LOODUS- ja ELUKESKKOND

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 5	1.1. Keskkonna- teadlikkuse tõstmise programmi ja tegevuskava väljatöötamine	T	T	T		Vallaeelarve, fondid
E 6	1.2. Saku aleviku üldplaneeringu koostamine	T				Vallaeelarve
E 10	1.3. LEADER- programmi raames moodustatud MTÜ Nelja Valla Kogu kaudu ühisprojektide teostamine	x	x	x		Fondid, erakapital, vallaeelarve
E 1 E 5 E3	1.4. Nabala loodus- kaitseala osana Tagadi maastikukaitseala moodustamine	x	x	x		Vallaeelarve, fondid
E 9 E 45	1.5. Saku aleviku veemajandusprojekti teostamine	6 391 165	6 391 165	1 789 526		Fondid, AS Saku Maja, vallaeelarve
E 9 E 45	1.6. Valla väikeasulate veemajandusprojektide teostamine	x	x			Riigieelarve, fondid, AS Saku Maja, vallaeelarve
E 8	1.7. Korraldatud jäätmeevo rakendamine	T				Vallaeelarve
E 8	1.8. Kiisa-Kurtna piirkonda jäätmepunkti rajamine	x	x			Vallaeelarve, fondid
E 8	1.9. Komposteerimis- väljakute rajamine	x	x			Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 8	1.10. Jäätmekava ülevaatamine ja ajakohastamine	T				Vallaeelarve
E 1	1.11. Tammiku radioaktiivsete jäätmete hoidla likvideerimine	T	T	T	T	Riigieelarve
E 3 E 7	1.12. Haljasalade inventeerimine, munitsipaliseerimine ja kinnistusse	x	x	x	x	

	kandmine					
E 1 E 3 E 7	1.13. Mõisaparkide ja parkmetsade kaitse ja korrastamine, miljööväärtuslikeks aladeks kujundamine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 1 E 6 E 7	1.14. Väana jõe promenaadi ja puhkeala väljaarendamine 2011-2014	x	x	x		Fondid, vallaeelarve, erakapital
E 1 E 3 E 7	1.15. Saku mõisapargi kompleksi korrastamine, jõe- ja suvemaja rekonstrueerimine	2 204 952	x	x		Fondid, vallaeelarve, erakapital, AS Saku Maja
E 1 E 3	1.16. Üldplaneeringu- järgsete miljööväärtuslike alade kaitse ja hoidmine	T	T	T	T	Fondid, vallaeelarve, erakapital
E 1 E 7	1.17. Koostöös külaseltside ja kolmanda sektoriga süstemaatiline keskkonna- ja heakorrajärelevalve korraldamine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 6	1.18. Koorte harjutus- ja jalutusväljakute rajamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, erakapital, fond
E 1 E 9	1.19. Jõgede keskkonnaseisundi parandamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 1	1.20. Koostöös RMK-ga puhkealade väljaarendamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 1 E 4 E 5 E 10	1.21. Männiku piirkonna puhkealade arendamiseks teemaplaneeringu koostamine		x	x		Vallaeelarve, fondid

2. TURVALISUS

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 1 E 14	2.1. Turvakontseptsiooni väljatöötamine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 1 E 13	2.2. Koostöös külaseltside ja kolmanda sektoriga naabrivalve edendamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 1 E 14	2.3. Kõrgendatud riskiga avalikesse kohtadesse videovalveseadmete paigaldamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 1 E 12	2.4. Koostöös politsei ja turvafirmadega turvalisuse ja avaliku korra tagamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 1	2.5. Tule kustutamise seotud rajatiste (veevõtukoerad, hüdrandid, liivamaardlad jms) korrastamine ja rajamine, tulekahjude vältimiseks ennetustöö tegemine	T	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, erakapital
E 12	2.6. Koostöös päästetöid tegeva Saku valla MTÜ-ga inimeste ja vara päästmine ning keskkonna kaitsmine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 15	2.7. Turvalise elukeskkonna tagamiseks süstemaatilise ennetustöö tegemine	T	T	T	T	Vallaeelarve, fondid
E 13 E 14 E 15	2.8. Vabatahtliku pääste-tegevuse ja ennetustegevuse käivitamine Saku vallas					

3. SOTSIAALHOOLEKANNE JA TERVISHOID

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 1 E 16 E19 E 20	3.1. Sotsiaalhoolekande arengukava koostamine ja seire	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 16 E 21 E 22	3.2. Valda hõlmava avahoolduse võrgustiku arendamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 19	3.3. Päevakeskuse teenuseliikide laiendamine ja mahu suurendamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 19	3.4. Riskirühmade väljaselgitamine ja neile sotsiaalteenuste tagamine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 21	3.5. Erihoolekannet vajavatele isikutele toetatud elamise teenuse	T	T	x	x	Vallaeelarve, fondid

	osutamine					
E 24	3.6. Sotsiaalkorterite korrashoiu tagamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, projektid
E 21	3.7. Puuete ja erivajadustega lastele ja noortele arengu- ja õppimisvõimaluste tagamine	T	T	T	T	Vallaeelarve, fondid
E 23	3.8. Alaealiste õigusrikkumiste ennetamine, alaealiste komisjoni ja võrgustiku koostöös kohaste mõjutusvahendite rakendamine.	T	T	T	T	Vallaeelarve, riigieelarve
E 17	3.9. Koostöös külaseltside, kolmanda sektori ja vabatahtlikega terviseedendusprojektides osalemine	T	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 18	3.10. Saku Tervisekeskuse toetamine	x	x	x	x	Erakapital, vallaeelarve
E 18	3.11. Kiisa-Kurtna piirkonnas perearstipraksise avamine	x	x	x	x	Erakapital, vallaeelarve
E 17	3.12. Valla terviseprofiilis sätestatud tegevuste elluviimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, projektid
E 17	3.13. Saku sauna rekonstrueerimine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 25	3.14. Sünnitoetuse maksmine	21091	x	x	x	Vallaeelarve
E 26	3.15. Töötute tööturule naasmisele kaasaaitamine, töötute ja ettevõtjate vahelise kontakti loomine	x	x	x	x	ESF projektid, vallaeelarve

4. HARIDUS

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 27 E 28 E 29 E 30	4.1. Hariduse arengukava koostamine ja rakendamine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 27	4.2. Kurtna Kooli laenumaksete tasumine	73 371	1 086 498	1 086 498	-	Vallaeelarve, riigieelarve
E 27	4.3. Saku Gümnaasiumi ja Saku Muusikakooli faktooringu-maksete tasumine	223 691	-	-	-	Vallaeelarve, riigieelarve
E 28	4.4. Lasteaia Päikesekild hoone rekonstrueerimine ja laiendamine	911 764	x	x		Vallaeelarve, riigieelarve
E 31	4.5. Õpiabivõimaluste säilitamine ja tugisüsteemide arendamine	x	x	x		Vallaeelarve
E 27 E 29	4.6. Koolide uuele õppekavale üleviimine,	x	x	x	x	Vallaeelarve

	õpikeskkondade nõuetega vastavusse viimine					
E 27 E 29	4.7. Valla koolides koostöös valla ettevõtjate ja vabatahtlikega ettevõtlikkuse õpetamine	x	x	x	x	
E 32	4.8. Valla koolide ja kõrgkoolide vahelise koostöö arendamine	T	x	x	x	
E 28	4.9. Erinevate lapsehoidu ja alushariduse omandamist võimaldavate teenuste osaline hüvitamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, erakapital
E 28	4.10. Uute lasteaia- ja koolikohtade loomine	x	x	x		Vallaeelarve, erakapital
E 30	4.11. Saku Gümnaasiumi juurde sihtasutuse loomine					

5. KULTUUR, SPORT JA VABA AEG

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014	Allikas
E 33 E 39	5.1. Kultuuri-, spordi ja noorsootöö arengukava koostamine ja rakendamine	T	x	x	x	Vallaeelarve
E 38 E 35	5.2. Vastava toetusfondi kaudu kohaliku omaalgatuse (sh piirkondlike külakeskuste rajamise) mittetulundustegevuse ja spordiorganisatsioonide toetamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 33 E 36	5.3. Kiisa aleviku vaba aja keskuse ja raamatukogu teeninduspunkti rajamine	x	x	x		Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 50	5.4. Saku Huvikeskuse ja Kiisa Rahvamaja ühendamine		T			Vallaeelarve
E 50	5.5. Noortekeskuste vallavalitsuse hallatavaks asutuseks ühendamine	T				Vallaeelarve
E 37	5.6. Lastelaagrite, töömaleva ja rahvusvahelise noorsoovahetuse korraldamine	T	T	T	T	Vallaeelarve, fondid
E 37	5.7. Noortekeskuste ruumide laiendamine ja noortele sobilikeks tegevusteks kohandamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 33	5.8. Huvikeskuse Saku Valla Majas asuvate ruumide rekonstrueerimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 40	5.9. Valla kultuuri- ja koduloomaterjalide kogumine, kirjastamine ja eksponeerimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid

E 40	5.10. Saku mõisa muuseumitoa loomine	x	x			Vallaeelarve, fondid
E 33	5.11. Tehniliste huvitegevuste laiendamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid, erakapital
E 38 E 34	5.12. Saku raudteeäärse jalgpallistaadioni väljaehitamine			x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 38 E 34	5.13. Sisehalli rajamine: täismõõtmetega spordisaalid erinevate aladega (pallimängud, saalihoki, kergejõustik jt) tegelemiseks.			x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid, erakapital
E 38 E 34	5.14. Suusamaja ehitamine	3323	x			Vallaeelarve, fondid
E 38 E 34	5.15. Mängu- ja spordiväljakute korrastamine ja rajamine: - jäähokiväljakud ja valgustatud liuväljad; - väikelaste mänguväljakud; - ekstreemspordirajatised noortele	6391	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 38	5.16. Terviseradade ja puhkekohtade korrastamine ja uute rajamine: - avalik supluskoht - koostöös külaseltside ja kolmanda sektoriga supluskohad olemasolevate veekogude baasil - looduse õpperada Tagadi maastikukaitsealal	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, erakapital, fondid
E 38	5.17. Kergliiklusteede võrgustiku terviseradadega ühendamine	T				Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 38 E 34	5.18. Koostöös Tallinna linna, eraettevõtjate jt huvitatud isikutega Männiku karjäärise spordi- ja puhkealaks kujundamine		x	x		Vallaeelarve, fondid
E 38	5.19. Saku mõisapargi piirkonda vabaõhulava rajamine		x	x		Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 38	5.20 Saku alevi, Tännassilma küla ja Nõmme terviseradade vahelise terviseradade võrgustiku loomine					

6. INFRASTRUKTUUR, KOMMUNAALMAJANDUS

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 42	6.1 Teede ja tänavate rekonstrueerimine ja ehitamine					

E 44	6.2 Kergliiklusteede rekonstrueerimine - Tammemäe-Männiku kergliiklustee; - Saku-Pähklimäe kergliiklustee; - Kasemetsa riigimaantee äärne kergliiklustee; - Kasemetsa-Tõdva kergliiklustee; - Saku-Kanama-Saue kergliiklustee; - Saustinõmme-Saku, Saku-Laagri kergliiklustee	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 41 E 48	6.3. Tihedama asustusega piirkondades energiasäästliku valgustuse rajamine, liiklusohlike paikade ning külade ja alevike tänavavalgustuse parendamine: - Tallinn-Saku kergliiklustee valgustus; -Nurme tänava kergliiklustee valgustus	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 42	6.4. Avalikult kasutatavate vallateede ja tänavate hooldamine ja remontimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 42	6.5. Avalikult kasutatavate kruuskattega teede tolmuwabaks muutmine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 42	6.6. Teede avalikku kasutusse võtmise, remondi ja hoolduse ühtsete aluste väljatöötamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 42	6.7. Teede ning tänavate ühisveevärgi- ja kanalisatsiooni-trasside ehitusjärgne taastamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 42	6.8. Kohalike teede teehoiukava koostamine	x				Vallaeelarve, riigieelarve, fondid
E 15	6.9 Liiklusohutuse tagamine, olemasolevate liikluskorraldusvahendite korrastamine, kõrgendatud ohuga kohtadesse uute vajalike liikluskorralduslahenduste paigaldamine	x				Vallaeelarve
E 54	6.10. Koostöös vastavat teenust pakkuvate firmade ja valla-elanikega küladele, taludele, teedele ja tänavatele osutavate suunaviitade paigaldamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 54	6.11. Aadresstähiste nõuete kehtestamine	x				

E 54	6.12. Riigimaanteede äärde valla piirile valla kaartide paigaldamine			x		
E 41 E 43	6.13. Säästva transpordi kasutamise soodustamine: Saku - Laagri suuna ühistranspordi- lahenduse parendamine; koostöös Harjumaa ÜTK-ga Tallinnaga ühtsele piletisüsteemile üleminemine; ühistranspordi infrastruktuuri väljaarendamine (terminalid, bussi- ja rongipeatused, ootepaviljonid, infotahvlid); Kiisa raudteejaama juurde parkla rajamine, raudteejaamade juurde jalgratta- hoidlate ja-parklate rajamine	x	x			Vallaeelarve, riigieelarve
E 41 E 47	6.14. Energiasäästu meetmete rakendamine, energeetilise sõltumatuse ja taastuvenergia kasutamise soodustamine: - bioenergia tootmis- ja kasutusvõimaluste uurimise koostööprojekti käivitamine; - Kurtna küla kaugküttekattlamaja taastuvkütusele üleviimine; - tänavavalgustusvõrgu energiasäästu põhimõttel ehitamine ja rekonstrueerimine; - ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni- projektide raames sidekaabelduste paigaldamine; - eramuomanike energiasäästualane teavitamine; - avalikel objektidel alternatiivsete küttevõimaluste kasutamise kavandamine	x				Vallaeelarve, AS Saku Maja, fondid
E 49	6.15. Avalike teenuste osutamiseks vajalike rajatiste inventariseerimine ja munitsipaliseerimine	T	T	T	T	Vallaeelarve
E 45	6.16 Avalike teenuste kättesaadavuse parandamine: - kogu valla territooriumil kiire internetiühenduse pakkumise soodustamine; - planeeringute veebirakenduse käivitamine; - külakeskustesse avalike internetipunktide loomise toetamine	T	T	T	T	Vallaeelarve, Fondid
E 49	6.17 Vallavara registri koostamine	x				Vallaeelarve,

						fondid
--	--	--	--	--	--	--------

7. JUHTIMINE, ETTEVÕTLUS

Eesmärk	Tegevus	2011	2012	2013	2014+	Allikas
E 2 E 52	7.1. Läbi arendusprojektide elanike juurdekasvu reguleerimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, erakapital
E 55	7.2. Kogukonda puudutavates olulistest küsimustes rahvahääletuse korraldamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 53	7.3. Kogukonna kaasamine piirkonna planeerimisse ja arendamisse	x	x	x	x	
E.53	7.4. Külade ja alevike nõustamine külade ja alevike arengukavade koostamisel	x	x	x	x	
E 54	7.5. Saku valla demograafilise pildi koostamine	x				Vallaeelarve
E 54	7.6. Valla visuaalse kuvandi kujundamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 54	7.7. Koostöös Saku Õlletehasega Saku kui õllekultuuri pealinna kuvandi edasiarendamine ja maine tõstmine	x	x	x	x	Vallaeelarve, erakapital
E 54	7.8. Valla positiivse kuvandi loojate toetamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 56	7.9. Vallaelanike ja ettevõtjate vallaelu korraldamisse kaasamine: - kord aastas teenuste infolehe koostamine ja otsepostitamine; - valla veebilehe kaudu sündmustest ja üritustest teavitamine; - ettevõtjatega ühisprojektide algatamine	x	x	x	x	Vallaeelarve
E 57 E 11	7.10. Teadusmahuka ja keskkonnasõbraliku ettevõtluse rajamise soodustamine: - valla ajalehe, veebi- ja infolehe kaudu üldplaneeringuga kehtestatud ettevõtlusalade reklaamimine; - ettevõtete operatiivne nõustamine, dokumentatsiooni koostamisel abistamine; - ettevõtjatele avaliku teenuse kontorisse kätte viimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid
E 57	7.11. Ettevõtjate tunnustamise põhimõtete väljatöötamine	x				Vallaeelarve
E 57	7.12. Kohalikele ja alustavatele ettevõtjatele Saku Valla Majas	x	x			Vallaeelarve, fondid

	mobiilse töökoha võimaldamine					
E 57	7.13. Alustavate ettevõtjate nõustamine, erinevatest fondidest vahendite taotlemisel abistamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid, riigieelarve
E 57	7.14. Kodumaise toiduga kauplemise soodustamiseks turukaubanduse korraldamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 58	7.15. Koostöös kohalike vastava valdkonna ettevõtjatega valla kui atraktiivse turismisihtkoha reklaamimine	x	x			Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 58	7.16. Saku aleviku kui turismisihtkoha tuntuse tõstmisel Saku mõisa ja mõisapargi ning Saku Õlletehase kuvandi kasutamine	x	x	x	x	Vallaeelarve, fondid, erakapital
E 58	7.17. Kurtna piirkonna kui kogu pere vaba aja veetmise keskuse reklaamimine	x	x	x	x	Vallaeelarve, erakapital
E 54	7.18. Vallavara valitsemisel, kasutamisel ja käsutamisel proportsionaalse otsustusprotsessi rakendamine	x				Vallaeelarve
E 59	7.19. Sõprusomavalitsuste koostööstrateegia väljatöötamine	x	x			Vallaeelarve
E 51	7.20 Avaliku teenuse osutamine pädeva ja motiveeritud teenistus- ja töötajaskonna poolt	x	x	x	x	Vallaeelarve

4. NÄITAJAD ARENGUKAVA TÄITMISE HINDAMISEKS

4.1 Statistilised näitajad:

- rahvastiku vanuskoosseis;
- tulumaksu laekumine elaniku kohta aastas;
- töötuse osakaal;
- lasteaiakohtade arv suhtarvuna 1,5-6aastaste laste koguarvust;
- valla koolides õppivate laste arv suhtarvuna õpilaste koguarvust;
- raamatukogu külastusi elaniku kohta aastas;
- spordikeskuse külastusi elaniku kohta aastas;
- huviringides osalevate elanike, sh laste arv suhtarvuna elanike/laste koguarvu;
- huvikeskuse külastusi elaniku kohta aastas;
- päevakeskuse poolt pakutavate teenuste kasutamine elaniku kohta aastas;
- sotsiaaltoetust saanud elanike arv;
- energiakulu avalikus sektoris elaniku kohta aastas;
- tolmuva kattega teede/tänavate pikkus suhtarvuna teede/tänavate kogupikkusesse;
- vallas toimunud õnnetusjuhtumite arv.

Statistilised näitajad esitab vallavalitsus igal aastal majandusaasta aruandes.

4.2 Elanike rahulolu näitajad:

- elukeskkonna kvaliteet, sh turvatunne;
- avalike ja erateenuste kättesaadavus/kvaliteet;
- heakord, sh jäätmemajanduse korraldus;
- ühistranspordi ja kergliikluse korraldus;
- vaba aja veetmise võimalused (sport, kultuur jm huvitegevused) eri vanusegruppidel;
- riskirühmade toimetulek.

Rahulolu näitajad esitab vallavalitsus igal aastal majandusaasta aruandes.

Marianne Rande
Vallavolikogu esimees